

Kultur / **Bøger**

Tragediens nådesløse tid

Lea Løppenthin på klatretur. Foto: Jonas Fogh

ANMELDELSE / 19.11.16

Lea Marie Løppenthins *Panser* er en lysende roman, hvor vilde metaforer, overraskende genkendelighed og stilladser af genrekonventioner giver det mest uforståelige en sælsom håndgribelighed.

Sigrid Kraglund Adamsson

»FUCK er det, vi må sige i koret/hvornår bliver vi frie af længsel?/Hvornår bliver vi frie af længsel efter frihed?«. Sådan afsluttes fjerde scene i anden akt af *Panser*. Ifølge bogen selv er den et »Dramatisk digt i tre akter«, mens der bagerst ligger en »Kort dannelsesroman«, *Andys barndom*, efterfulgt af et brev, *Kære Andy*, skrevet i skrifttypen Comic Sans. Genreblandingen ligner ved første øjekast en ironisk distance mellem læser og værket, men den viser sig at være dét træk ved *Panser*, der giver digtets svimlende spørgsmål om samhörighed, tiden og døden en fasthed og sitrende genkendelighed.

Panser handler om Ingeborg på 32, som bor i San Francisco med sin søster Klara, Klaras kæreste Thomas, veninden Sophie fra Manchester og Ingeborgs 11 år yngre elsker, »sommerdrengen« Juan, fra Mexico. Ingeborg, forladt af sin mor og søster som barn, er blevet genforenet med Klara som voksen i San Francisco. Her lever hun vredt, uforsonligt og forældreløst. En dag trækker Sophie med det sortblanke hår

amerikaneren Andy med ind i vennegruppen. *Upper middle class* Andy er opvokset i centrum af en *wholesome* familie fra Connecticut, og han siger ting som: »jeg har ofte misundt de forældreløse/jeg har ofte misundt de rådvilde/et spændende nulpunkt/at kæmpe sig op fra bunden!«. Som centrum i sin egen handlekraftige historie er Andy Ingeborgs naturlige fjende, og han bliver katalysator for tragediens konflikter

Lea Marie Løppenthin debuterede i 2014 på Forlaget Gladiator med digtsamlingen *Nervernes adresse*. Her kredser en jeg-fortæller om fornemmelser af at åbne sig imod andre mennesker og af at være sanseligt og tidsligt bundet til bestemte steder og positioner. *Panser* behandler nogenlunde samme temaer og spørgsmål: Hvad *er* vi, andet end en samling materie udstrakt i tid, og hvordan fortæller man en historie om sig selv, når ens affektive tilstande konstant kan skifte? Ingeborg ved ikke, hvordan hun skal leve, men det tror hun, at alle andre gør. Dette berøver hende hele tiden den fornemmelse af at høre til og sammen med andre, hun forestiller sig, at man bør have. Om sin barndom, hvor hun har boet alene med sin far, siger hun: »min far var elsket af alle, frygtet af alle/jeg levede i hans hus som en plante/eller jeg levede i husets skov som et grantræ«. Ingeborg misunder andre menneskers evne til at forandre sig og alligevel forblive de samme. Selv er hun et grantræ, »Ingeborg, skammens cyborg«, og hendes forbundethed med andre mennesker og dermed autentiske følelser opstår kun i flygtige øjeblikke, hun ikke kan kontrollere: »byen tager imod alt, hvad der bliver kastet i den/således også Ingeborg/alt efter hvilket kvarter hun befinder sig i/bliver hun lattermild eller melankolsk«. I linje med dette er tiden også en faktor, som Løppenthin lader Ingeborg og hendes venner kæmpe med igen og igen. Dens nådesløse inddeling af før og nu, dag og nat bliver en del af tragediens mytologi, som når Ingeborg observerer: »det grå møl på mit hjerte løftede sit ene ben/jeg grinede og grinede/som jeg ellers kun gør når jeg sover«. Halvvejs forgæves er alle karakterer på ethvert tidspunkt i gang med at hjælpe tiden til at fastholde tingenes orden, som når Klara siger til Ingeborg: »natten holder kun med besvær dagene/fra hinanden/og hvis vi kommer til at ånde et hul i mørket/som i islaget på en rude/står morgenen os ind i øjnene/mange timer for tidligt/vi må passe godt på vores ånde/hører du«. Men Ingeborgs problem er, at hun ikke vil høre. Hun er overbevist om sit sinds manglende evne til at flette sig sammen med andres, og Løppenthin formidler disse fornemmelser med en utrættelig billedrigdom.

Det sjoveste og mest originale ved Løppenthins dramatiske digt er det stillads af genrekonventioner, der fortælles igennem. Ingeborgs græske tragedie, der udgør romanens hovedbestanddel, er komplet med et kor, der fungerer som »Ingeborgs vogtere«, mytiske væsner som spøgelseset Seabird, »et live-streamet hologram« med bryster på ryggen, og en dunkel suppe af spøgende fortid og umulig fremtid. Netop den græske tragedies evne til at bygge broer mellem det enkelte menneske, kollektive erfaringer og det, vi ikke selv kan forstå, kaster Løppenthin rundt med, så det både bliver overraskende genkendeligt og virkelig sjovt: »og ligesom i dag/var det som om jeg sad midt i/et gigantisk spil mikado/underlagt nogle guder, der gik på fritidshjem«, eller som her, hvor Ingeborg må forsvare sig over for koret og sine venner: »han havde været træls/igennem en længere periode/og min vrede kendte ingen grænser«.

Efterhånden som tragedien bygges op, bliver det klart, at genreblandingerne fungerer på flere måder. De er både et værktøj til at tvinge Ingeborgs uklare kvaler ned i en logisk fortællebar tidslighed, men de fanger også hende og hendes venner i mere og mere uoprettelige konflikter. Ingeborg skriver ikke blot sin historie som en tragedie, hun er også fanget i den. Hen imod slutningen af romanen afsluttes hendes tragedie og erstattes af *Andys barndom*, en »Kort dannelsesroman«, hvor det pludselig er den voldsomt irriterende Andy, som Ingeborg hader, der er i centrum. Mens Andy vokser op, opstår hans største kvaler i forbindelse med hans manglende evne til at kontrollere tiden, ligesom det er tilfældet med alle andre karakterer i romanen. Andys liv er ikke en græsk tragedie, men en dannelsesroman, så der er en sød, smuk mor, der forklarer ham, hvordan han skal lære at forstå tiden, så den ikke vokser ud og væk fra ham. Sunde, raske Andy vokser ud af barndommen med alle de rette livslektioner i sin *upper middle class*-rygsæk, for sådan fungerer det i en dannelsesroman. Det er klart, at Ingeborg, der digter sig selv som en tragedie, ikke kan holde dannelsesroman-Andy ud. Genrernes konventioner om, hvordan konflikter bør løses og mennesker udvikles, udgør dermed de kløfter, der findes mellem Ingeborg og hendes venner. Det er denne slags betydningslag og vilde metaforer i Løppenthins roman, der lyser den sådan op, at jeg har lyst til at læse den igen med det samme.

FAKTA

Panser

Lea Marie Løppenthin

Gladiator

168 sider, 200 kr.

Lea Marie Løppenthin debuterede i 2014 med digtsamlingen

Nervernes adresse på

Forlaget Gladiator og

har desuden i 2016

udgivet *Marts er bedst*

på forlaget OVBIDAT.

Den kan downloades

gratis her:

<http://ovbidat.blogspot.co.uk/p/fil-bibliotek.html>.

